

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Mrázkové a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Čestmíra Slaného v právní věci

žalobce: **Ing. J. S.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou JUDr. Zuzanou Špitálskou
sídlem Plzeňská 232/4, Praha 5

proti
žalované: **UNIQA pojišťovna, a. s.**, IČ 49240480
sídlem Evropská 810/136, Praha 6
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Kazdou
sídlem Palackého třída 223/5, Nymburk

o zaplacení částky 1 878 264 Kč s příslušenstvím,

k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 22. 6. 2021, č. j. 19 C 159/2020 - 91, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 17. 9. 2021, č. j. 19 C 159/2020 – 100,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé I **potvrzuje**, v zamítavém výroku o věci samé se **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 213 392 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**, ve vyhovujícím výroku

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

o věci samé III se **mění** tak, že se zamítá žaloba o zaplacení částky 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**, a ve výroku o povinnosti žalované k zaplacení soudního poplatku za žalobu se **mění** jen tak, že výše poplatku činí 16 860 Kč, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 198 936 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě za ztížení společenského uplatnění částku 1 422 611 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I), zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal na náhradě za ztížení společenského uplatnění zaplacení dalších 355 653 Kč s příslušenstvím (výrok II), uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě další nemajetkové újmy částku 100 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III), zavázal žalovanou zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení v téže lhůtě částku 136 778,40 Kč k rukám jeho zástupkyně (výrok IV) a výrokem V, doplněným usnesením ze dne 17. 9. 2021, uložil žalované zaplatit České republice prostřednictvím soudu prvního stupně soudní poplatek za žalobu ve výši 15 226 Kč.
2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalované zaplacení v záhlaví uvedené částky na odškodnění ztížení společenského uplatnění (1 422 611 Kč) a jeho navýšení (355 653 Kč) a dále odškodnění další nemajetkové újmy (100 000 Kč), jež mu měly vzniknout následkem poškození zdraví způsobeného provozem vozidla pojištěným pro tento případ u žalované.
3. Soud prvního stupně vyšel po provedeném dokazování ze zjištění, podle nichž došlo dne 21. 5. 2017 v 10:59 hodin u obce Hadrovec v okrese Domažlice k vážné dopravní nehodě, kdy byl žalobce jedoucí jako cyklista po njetí ze silnice vedoucí od obce Trhanov na hlavní silnici č. I/26 směrem do obce Babylon sražen otevřeným víkem schránky akumulátorů po hlavní silnici jedoucího autobusu tovární značky Neoplan Trendliner, pojištěného pro případ odpovědnosti za újmu způsobenou jeho provozem u žalované. Ke střetu, jehož okolnosti byly zachyceny kamerovým záznamem blízké čerpací stanice, došlo v době, kdy žalobce ukončil plynule bez zastavení njetí na hlavní silnici, přičemž najížděl přibližně na hranici pravého okraje jízdního pruhu autobusu a pravé krajnice. Autobus jel rychlostí cca 70 km/hod, jeho řidič J. K. žalobce najíždějícího na silnici zaregistroval a objížděl jej v domnění, že jeho objetí je možné s dostatečným bočním odstupem. Autobus se v reakci na cyklistu pohyboval levým bokem na středové dělicí čáře, v protisměru přijíždělo osobní vozidlo. Po dokončení njetí byl žalobce jedoucí rychlostí cca 10 km/hod sražen otevřeným víkem čnicím vně projíždějícího autobusu. V případě, že by víko nebylo otevřeno, by autobus žalobce minul s bočním odstupem cca jednoho metru. K otevření víka došlo s vysokou pravděpodobností při najíždění autobusu na hlavní silnici ve směru od Havlovic, kdy autobus odbočoval vlevo o cca 90 stupňů, zhruba jeden kilometr před místem dopravní nehody. Při cíleném pohledu do systému pravých zpětných zrcátek sice mohl řidič autobusu otevřené víko spatřit, na daném úseku však zřejmě nebylo provozního důvodu podrobně sledovat situaci v pravých zpětných zrcátkách. Trestní věc řidiče J. K., podezřelého ze spáchání přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti, byla policejním orgánem odložena, když tento dospěl k závěru, že k uvolnění uzavíracího mechanismu víka došlo až za jízdy autobusu z důvodu technické závady, kterou řidič při běžné kontrole před začátkem jízdy nemohl odhalit a nemohl otevření víka zabránit.
4. Dále soud prvního stupně zjistil, že žalobce následkem střetu utrpěl rozsáhlá zranění mj. hrudní stěny, pánve, bederních obratlů a zejm. pak traumatickou amputaci levé horní končetiny v oblasti

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

pod ramenem, kterážto zranění jej ohrožovala na životě. Při následném léčení prodělal náročné operační revize, léčba byla provázána komplikacemi. Úraz zanechal nevratné následky na žalobcově zdraví. Žalovaná na základě vlastního šetření vyplatila žalobci na náhradu bolestného částku 890 435 Kč, na náhradu ztráty na výdělků částku 114 667 Kč a dále částku 37 324 Kč jako náhradu nákladů na znalecký posudek, jízdné a ostatní náklady. Na požadované náhrady za ztížení společenského uplatnění a další nemajetkovou újmu však již žalovaná žalobci plnit odmítla. K ustálení žalobcova zdravotního stavu došlo v roce 2019.

5. Konečně soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalobci bylo v době nehody 77 let, byl zaměstnán jako ekonomický ředitel společnosti xxx, tj. stále pracoval, byl zapojen do společenských aktivit zejména v souvislosti se sportem, jemuž se věnoval celoživotně až do úrazu a plánoval se mu věnovat i zbytek života. Celý život závodně vesloval, od roku 1956 byl aktivním členem xxx veslařského klubu, věnoval se i běhu, turistice, cyklistice a běhu na lyžích. Ve veslování dosáhl úspěchů na celostátní úrovni, byl reprezentantem ČSSR a v seniorské kategorii i České republiky. V době úrazu trénoval na tradiční veslařský závod Primátorky, jehož se měl účastnit v červnu roku 2017. V září téhož roku plánoval účast na seniorském mistrovství světa ve veslování ve slovinském Bledu. Uvedené mistrovství světa mohlo být vzhledem ke své výhodné geografické poloze a žalobcově věku jeho posledním obdobně významným sportovním podnikem. Žalobce věnoval tréninku na tuto akci mnoho úsilí, úraz mu však v účasti zabránil. V pokračování realizace svých aktivit je žalobce zásadně limitován zejm. ztrátou levé ruky, zásadním je dále omezení hybnosti páteře, bolesti a deformity hrudníku, pro něž má žalobce problémy i s chůzí, natož s během. Následkem úrazu je žalobce významně omezen nejen v oblasti původních zájmů (kromě sportu a zaměstnání i práce na chatě a na zahradě), ale i v oblasti sebeobsluhy (hygiena, oblékání, příprava stravy). Se ztrátou možnosti sportování přišel žalobce o podstatnou část svého života, včetně společenských aktivit se sportem spojených. Následky úrazu poznamenaly i jeho psychiku, těžce se vyrovnává se vzniklou situací, trpí pocity méněcennosti, když je se značnou částí aktivit odkázán na pomoc okolí. Je sice vybavený myoelektrickou protézou, kterou si sám koupil v roce 2018 za 1 536 737 Kč, její použití mu ale zdaleka nepřineslo očekávaný efekt, je pro něj zklamáním. Znalec MUDr. Milan Kutáček ohodnotil ve znaleckém posudku předloženém v řízení žalobcem odškodnění ztížení společenského uplatnění žalobce následkem úrazu částkou 1 422 611 Kč, a to po zohlednění koeficientu 80% z důvodu žalobcova vyššího věku. Týž koeficient aplikovala i znalkyně MUDr. Olga Škodová ve znaleckém posudku předloženém žalovanou, v němž vyčíslila odškodnění ztížení společenského uplatnění žalobce částkou 1 460 057 Kč, uvažováno bez protézy, a částkou 1 276 069 Kč, uvažováno s protézou.
6. Při právním hodnocení uvedených skutkových zjištění soud prvního stupně vyšel z ustanovení § 1988 odst. 2, § 2910, § 2927 odst. 1 a 2, § 2951 odst. 1, § 2956, § 2958 a § 2918 o. z., dále z ustanovení § 6 odst. 1 a 2, § 9 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, a konečně z ustanovení § 2 písm. a), § 4 písm. a), § 5 odst. 1 písm. b), § 17 odst. 5 písm. c) a § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.
7. Na jejich podkladě shledal účastníky věcně legitimovanými, když konstatoval, že újma vzniklá na žalobcově zdraví má původ v provozu vozidla pojištěného podle zákona č. 168/1999 Sb. u žalované, přičemž žalobce má vůči žalované podle tohoto zákona přímý nárok na odškodnění. Žalobce na se vzniku škody podle soudu prvního stupně nijak nepodílel, neboť se po najezení na hlavní silnici držel při samém pravém okraji vozovky, řidič autobusu jej registroval, plynulému objetí (nikoliv předjetí) žalobce pak zabránilo právě jen vyklopené víko autobusu čnicí do prostoru, které proto představuje výlučnou příčinu vzniku újmy. Žalobce jistě mohl na hraně křižovatky zastavit a nechal autobus projet. Tím, že tak neučinil, však podle soudu prvního stupně jednak neporušil žádnou právní povinnost, jednak je uvedená okolnost bez významu, neboť k žalobcově sražení vyklopeným víkem mohlo stejně tak dojít kdykoliv později a kdekoliv jinde. Provozovatel vozidla tudíž žalobci odpovídá za vzniklou újmu v plném rozsahu, což činí nedůvodnou

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

kompenzační námitku, kterou se žalovaná bránila uplatněnému nároku požadavkem na vrácení poloviny žalobci již vyplaceného pojistného plnění coby bezdůvodného obohacení. Z uvedených důvodů je žaloba podle soudu prvního stupně co do základu „plně důvodná“.

8. Vzdor uvedenému konstatování soud prvního stupně shledal plně důvodnými co do základu (a rovněž i co do výše) jen nároky na odškodnění ztížení společenského uplatnění ve výši 1 422 611 Kč a další nemajetkové újmy ve výši 100 000 Kč. V případě prvního z nich vyšel ze znaleckého posudku MUDr. Milana Kutáčka a tam za pomoci Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví publikované pod č. 63/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek provedeného vyčíslení odškodnění ztížení společenského uplatnění žalobce následkem úrazu právě ve výši žalobního požadavku. Stejně tak žalobci podle soudu prvního stupně po právu přísluší v požadované výši i odškodnění za další nemajetkovou újmu ve smyslu § 2958 o. z., když částka 100 000 Kč je přiměřenou satisfakcí za „nemožnost... se dále aktivně věnovat sportovním a společenským aktivitám souvisejícím s veslováním na závodní (byť seniorské) úrovni“; v této souvislosti soud prvního stupně akcentoval, že žalobce se „plánoval, nebýt nehody, zúčastnit významných sportovních podniků ve veslování, na tyto akce orientoval svou fyzickou přípravu a následkem nehody o všechny tyto aktivity přišel“.
9. Naopak soud prvního stupně nevyhověl požadavku na další navýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění, k čemuž uvedl, že podle Metodiky je na místě výjimečně zapojení do společenských aktivit před poškozením zdraví zohlednit zvýšením základní částky až o 10 %, je-li nadprůměrné, až o 20 %, je-li výjimečně intenzivní a až o 30 % je-li zcela mimořádné. Žalobce sice podle soudu prvního stupně i po dosažení důchodového věku dále pracoval a věnoval se sportovním aktivitám. Za situace, kdy „nemajetková újma spočívající ve ztrátě možnosti sportovního uplatnění je nahrazována samostatně uplatněnou částkou“, však soud prvního stupně neshledal pro další navýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění žádný důvod.
10. Spolu s přisouzenými částkami soud prvního stupně přiznal žalobci s poukazem na ustanovení § 1970 a § 1958 odst. 2 o. z. i požadovaný úrok z prodlení, neboť žalovaná byla ve smyslu druhého z nich povinna plnit bez zbytečného odkladu poté, co byla žalobcem vyzvána k plnění. Domáhá-li se proto žalobce úroku z prodlení až od uplynutí lhůty 3 měsíců a 15 dnů od uplatnění nároku u žalované, činí tak podle soudu prvního stupně jistě opodstatněně.
11. O povinnosti žalované k zaplacení soudního poplatku za žalobu soud prvního stupně rozhodl podle § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Výši poplatku stanovil podle položky 3 sazebníku v příloze tohoto zákona z žalobci přisouzené částky.
12. O nákladech řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), podle nichž přiznal žalobci jím znalci uhrazené znalečné a plnou náhradu nákladů jeho zastoupení advokátem, vycházející při stanovení odměny advokáta z tarifní hodnoty odpovídající žalobci přisouzené částce.
13. Oba účastníci napadli rozsudek soudu prvního stupně včasnými a přípustnými odvoláními. Žalobce jím brojil proti zamítavému výroku o věci samé, žalovaná proti výrokům vyhovujícím. Žalovaná výslovně ohlásila i odvolání vůči výrokům o nákladech řízení a o povinnosti k zaplacení soudního poplatku, aniž by však vůči nim formulovala jakékoliv odvolací námitky.
14. Žalobce v odvolání namítl, že soud prvního stupně nesprávně právně posoudil nárok na navýšení odškodnění ztížení společenského uplatnění (dále i jen „ZSU“). O institutu další nemajetkové újmy sice správně uvažoval jako o nové a samostatné odškodňovací kategorii vykrývající mj. frustraci poškozeného z nemožnosti účastnit se důležitých nevšedních událostí, jako je např. plánovaná pracovní či studijní stáž, *sportovní utkání*, rodinná oslava nebo jiné pro poškozeného významné

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

plánované aktivity, navazující úvahou o ztrátě možnosti sportovního uplatnění kryté dostatečně již v rámci odškodnění této další nemajetkové újmy však již předpoklady pro odškodnění v obou kategoriích nepřipustně smísil. Přiznání odškodnění další nemajetkové újmy za vyloučení z účasti na dvou významných sportovních akcích, jež bylo žalobci správně přiznáno, nemůže být důvodem pro nezohlednění žalobceva předúrazového společenského zapojení, jakkoliv bylo akcentováno zapojení významně (avšak nejen) sportovní. Ztráta možnosti věnovat se dřívějším sportovním aktivitám v případě, že tyto byly důležitou součástí života poškozeného, je přitom dlouhodobě považována za skutečnost odůvodňující přiznání navýšení základního hodnocení ztížení společenského uplatnění; k tomu žalobce poukázal na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 4. 4. 2012, sp. zn. 21 Cdo 929/2011, ze dne 27. 4. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2651/2016, a ze dne 15. 12. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1361/2021.

15. Proto žalobce navrhl, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek v zamítavém výroku tak, že žalobě vyhovějí i v tam uvedeném rozsahu.
16. Žalovaná v odvolání rovněž zpochybnila právní posouzení věci soudem prvního stupně (posuzováno podle obsahu odvolání), a to předně závěrem o absenci jakéhokoliv spolupůsobení žalobce na příčinách nehody, jenž je podle žalované výsledkem zcela mylné interpretace nehodového děje. Úsudek soudu prvního stupně, že výlučnou příčinou nehody bylo vyklopené víko, podle žalované nezohledňuje, že autobus žalobce rozhodně „neobjížděl“, ale „předjížděl“ (ve smyslu § 16 zákona č. 361/2000 Sb.), že žalobce náhlým najetím na hlavní vozovku z vedlejší komunikace ve vzdálenosti pouhých 55 metrů od autobusu příjíždějícího rychlostí 70 km/h omezil a současně ohrozil příjíždějící autobus, a tím jej donutil náhle změnit směr jízdy, současně však autobusu s ohledem na dopravní podmínky v místě nehody (plná čára, vozidlo v protisměru) neumožnil dodržet boční odstup, který by podle názoru žalované bylo možné považovat za ještě bezpečný („bez ohledu na otevřené víko na boku autobusu“). Žalobce podle žalované nezodpovědným jednáním vytvořil nebezpečnou dopravní situaci a tím spoluzavinil vznik škody v rozsahu nejméně 50%. Pokud jde dále o výši žalobci přiznaného odškodnění ZSU, soud prvního stupně podle žalované nesprávně vyšel z posudku znalce MUDr. Milana Kutáčka, neobsahujícího variantu vyčíslení odškodnění ZSU pro případ, kdy žalobce užívá protézu horní končetiny, ač je tato varianta ohodnocena v posudku znalkyně MUDr. Olgy Škodové, a to výrazně nižší částkou. Podle názoru žalované jsou logicky možnosti společenského uplatnění žalobce vyšší (a trvalé následky nižší), pokud má žalobce k dispozici protézu a používá ji, než kdyby ji neměl. K přiznání odškodnění další nemajetkové újmy soud prvního stupně podle žalované přistoupil, aniž by žalobce tvrdil, potažmo prokazoval, „jaká konkrétní další nemajetková újma, která nemá přechodný charakter, mu byla škodnou událostí způsobena a není zahrnuta v odškodnění bolestného či vypočteného ztížení společenského uplatnění“. Nesprávný úsudek soudu prvního stupně o základu nároku jej pak nutně vedl k nesprávnému nezohlednění *in eventum* uplatněné kompenzační námitky.
17. Z uvedených důvodů žalovaná navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek ve vyhovujících výrocích tak, že žalobu zamítne, případně aby jej v tomto rozsahu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
18. Účastníci se rovněž navzájem vyjádřili k odvolání, vyvraceli odvolací námitky protistrany a navrhovali, aby odvolací soud napadený rozsudek v rozsahu dotčeném odvoláním protistrany potvrdil jako věcně správný.
19. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalované zdůraznil, že svým počínáním rozhodně neomezil či neohrozil řidiče autobusu, jak spekuluje žalovaná bez jakékoliv opory ve skutkovém stavu věci. Terminologická nepřesnost soudu prvního stupně při použití termínu „objíždění“ namísto „předjíždění“ ve smyslu zákona o silničním provozu nemá právního významu, faktický pohyb účastníků dopravní nehody v době před střetem i při něm byl v řízení náležitě zjištěn. Nedůvodná

je i námitka žalované o vyčíslení odškodnění ZSU nezohledňujícím protézu, neboť podle Metodiky je možné přihlížet pouze ke kompenzačním pomůckám „standardně dostupným, zpravidla hrazeným z prostředků veřejného zdravotního pojištění či pomůckám prokazatelně poškozenému zajištěným škůdcem či pojistitelem odpovědnosti“, což však není souzený případ, neboť žalobce si protézu koupil sám. Odvolací námitkou ve vztahu k tzv. další nemajetkové újmě pak žalovaná podle žalobce přehlíží, že se nejedná o nárok spadající pod bolestné či ztížení společenského uplatnění, ale o nárok samostatný, v případě žalobce pak představující satisfakci za nemožnost zúčastnit se dvou významných veslařských závodů v roce 2017.

20. Žalovaná ve vyjádření k žalobcovu odvolání uvedla, že v řízení nebylo prokázáno, že by společenské zapojení žalobce před úrazem bylo nadprůměrné či dokonce výjimečně intenzivní. Skutečnost, že žalobce pracoval a věnoval se sportovním aktivitám i ve věku 77 let, je podle názoru žalované již dnes poměrně častá, věk dožití se zvyšuje úměrně zvyšující se úrovni lékařské péče a v návaznosti na to se zvyšuje i kvalita života seniorů, kteří se snaží žít aktivním životem, cestují, sportují a přivydělávají si. Závěr o nadprůměrné či dokonce výjimečně intenzivní participaci žalobce před úrazem by podle žalované bylo možné učinit jen tehdy, pokud by žalobce tvrdil a prokázal, „jaké společenské zapojení je ve věku 77 let běžné u jeho vrstevníků (tzn. kolik procent důchodců ve věku 77 pracuje a sportuje) a v čem bylo jeho společenské zapojení nadprůměrné či výjimečné oproti jeho vrstevníkům“. Žalovaná se ztotožňuje i s názorem soudu prvního stupně, že byla-li žalobci přiznána náhrada další nemajetkové újmy, nelze „tutéž ztrátu odškodňovat duplicitně dalším navýšením ZSU“.
21. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a shledal zčásti opodstatněným odvolání žalobce. Odvolání žalované není důvodné.
22. Soud prvního stupně dospěl podle odvolacího soudu po provedeném dokazování ke správným a pro posouzení opodstatněnosti žaloby v postačujícím rozsahu učiněným skutkovým zjištěním, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.
23. S právním posouzením věci soudem prvního stupně však odvolací soud souhlasí jen zčásti.
24. Soud prvního stupně správně určil na věc aplikovatelné právní předpisy a správný je i jeho úsudek o absenci jakéhokoliv žalobcovu spoluzavinění (spoluzpůsobení) vzniku újmy. Žalobce jistě mohl, jak na to žalovaná poukazuje, vyčkat s najeťm na hlavní silnici až v okamžiku, kdy by jej autobus minul; v intencích uvedené argumentace ale, dotaženo *ad absurdum*, by žalobce stejně tak neutrpěl žádnou újmu, pokud by toho dne na kole vůbec nevyjel, nebo pokud by – pro úplnou jistotu – neprovozoval cyklistiku vůbec. Skutečně právně významnou je tudíž právě jen ta – soudem prvního stupně zcela správně identifikovaná – skutečnost, že nebýt vyklopeného víka, žalobci by se za všech okolností dopravní situace, kterou najeťm na krajnici hlavní silnice nastolil, vůbec nic nestalo. Jinak řečeno, jednání žalobce nemohlo být byt' jen jednou z příčin vzniku újmy, pokud by jej autobus – nebýt vyklopeného víka – minul ve vzdálenosti bezpečné natolik, aby nedošlo k žádným škodným následkům. Ostatně právě tak k celé situaci, nevěda o vyklopeném víku, přistupoval i řidič autobusu. Úvahy žalované o žalobcově spoluzavinění tak postrádají jakékoliv opodstatnění.
25. Soud prvního stupně tudíž shledal správně co do základu důvodným nárok na odškodnění ZSU, vůči němuž žalovaná jinou než shora vypořádanou námitkou, od níž odvíjela rovněž *in eventum* vznesenou kompenzační námitku, ani nebrojila. Pokud jde o jeho výši, soud prvního stupně správně vyšel z ohodnocení provedeného znalcem Kutáčkem, k čemuž správně nepřehlédl, že znalkyně Škodová stanovila výši odškodnění v posudku předloženém samotnou žalovanou ještě vyšší částkou. Úvahy žalované ve směru „s protézou/bez protézy“ jsou nedůvodné již proto, že protézu si pořídil sám žalobce, pročez mu její pořízení nelze klást „náhradově“ k tíži, ale i proto,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

že protéza žalobci nepřinesla, jak bylo v řízení prokázáno, ani zdaleka očekávaný efekt, nesžil se s ní (čemuž se osobě zdevastované v jeho věku tak závažným poraněním nelze jistě divit – poznámka odvolacího soudu). Důvodný je i požadavek žalobce na zaplacení v zákonné výši požadovaného úroku z prodlení, jakkoliv bylo při zdůvodnění jeho přiznání namíste poukázat na ustanovení § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 168/1999 Sb.

26. Naopak v případě nároku na navýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění shledal odvolací soud zčásti důvodným odvolání žalobce. Soud prvního stupně vyšel správně z toho, že podle hledisek obsažených v Metodice (jež jistě není důvodu učinit jejich převzetím ustálenou judikaturou) je na místě zapojení do společenských aktivit před poškozením zdraví zohlednit zvýšením základní částky až o 10 %, je-li *nadprůměrné*, až o 20 %, je-li *výjimečně intenzivní* a až o 30 % je-li *zcela mimořádné*. Odvolací soud nesouhlasí s žalovanou v tom, že by závěr o průměrnosti či nadprůměrnosti (a její míře) žalobcova předúrazového zapojení bylo možné činit až na podkladě žalobcem předkládaných statistických dat o tom, „kolik důchodců ve věku 77 let sportuje“. Žalobcovo předúrazové sportovní zapojení lze podle odvolacího soudu bez dalšího hodnotit jako mimořádné, bylo-li provozováno ve věku cca odpovídajícím podle obecně známých statistických údajů střední délce života (tzv. naději dožití) u mužů v České republice, a nadto v režimu výkonnostního sportovce, tj. sportovce připravujícího se intenzivním cíleným tréninkem na konkrétní závody (soutěže, utkání). Žalobcovy prokazané předúrazové participace, a to zejm. sportovní, je podle odvolacího soudu namíste hodnotit na uvedené škále právě mezi nadprůměrnými až výjimečně intenzivními, čemuž odpovídá zvýšení právě o 15%. Úvahou, že přiznání další nemajetkové újmy brání v zásadě duplicitnímu odškodnění téhož navýšením ZSU, soud prvního stupně přehlédl (jak na to žalobce správně poukázal v odvolání), že o odškodnění téhož nejde a takto nebylo ani žádáno. Navýšení odškodnění ZSU žalobce žádal mj. a zejm. za trvalou ztrátu možnosti sportovat v situaci, kdy byl sport, provozovaný oběma rukama (veslování, cyklistika, běh na lyžích) desítky let jeho „denním chlebem“ a neoddělitelnou součástí jeho života. Další nemajetkovou újmu žalobce spatřoval v nemožnosti účasti na Primátorkách 2017 a zejm. pak MS v jeho věkové kategorii ve Slovinsku v témže roce. O žádnou duplicitu očividně nejde. Žalobci tudíž na navýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění přísluší částka 213 392 Kč (15% ze základního odškodnění), a to spolu s úrokem z prodlení, o němž platí již shora uvedené. Ve zbytku je jeho požadavek na navýšení odškodnění ZSU nedůvodný.

27. Konečně pokud jde o odškodnění tzv. další nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 o. z., soud prvního stupně vyšel správně z toho, že může jít mj. o újmu ztotožnitelnou se ztrátou možnosti prožít něco nevšedního, významného, mimořádného. Takovou neblahou ztrátou v žalobcově životě byla podle v řízení učiněných skutkových zjištění neúčast na mistrovství světa, přičemž již žalobcovým účastnickým výsledkem prokazovaná úkornost této ztráty odpovídá jak žalobcově vysokému věku, tak i faktu, že k úrazu došlo právě v průběhu žalobcovy fyzické přípravy na tuto akci. I z toho je patrné, jak zodpovědně žalobce k této akci přistoupil a co pro něj znamenala. Neúčast na Primátorkách oproti tomu musí podle odvolacího soudu stát o něco „níže“, neboť se jedná o pravidelnou akci, konanou každoročně v tuzemsku, které se proto žalobce, veslující v tradičním českém klubu od padesátých let 20. století, musel (či jen mohl) zúčastnit mnohokrát. Uvedeným ztrátám významných životních okamžiků a z toho plynoucí frustrace tak podle odvolacího soudu s přihlédnutím k uvedeným okolnostem odpovídá odškodnění částkou 50 000 Kč, částka ve výši 100 000 Kč, přiznaná soudem prvního stupně, je již nepřiměřená.

28. Z vyložených důvodů odvolací soud podle § 219 o. s. ř. potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé I, podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. jej změnil v zamítavém výroku o věci samé II ohledně částky 213 392 Kč tak, že tuto částku uložil žalované zaplatit spolu s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, ve zbytku jej podle § 219 o. s. ř. v tomto výroku potvrdil jako věcně správný, a konečně ve vyhovujícím výroku o věci samé III napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil tak, že zamítl žalobu o zaplacení

částky 50 000 Kč s příslušenstvím, a jinak, tj. ohledně částky 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 26. 3. 2020 do zaplacení, jej i v tomto výroku potvrdil jako věcně správný.

29. Výsledkem odvolacího přezkumu, pokud jde o věc samu, je, že žalobci byla na odškodnění přiznána částka 1 686 003 Kč. Proto odvolací soud změnil napadený rozsudek rovněž ve výroku o povinnosti žalované k zaplacení soudního poplatku, jemuž jinak co do základu není co vytknout, a to tak, že výše poplatku, počítaná s přisouzené částky, činí 16 860 Kč.
30. O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.) rozhodl odvolací soud podle zásady úspěchu ve věci (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 1 a 3 o. s. ř.), když v případě nároku na odškodnění ZSU byl žalobce plně úspěšný, v případech zbylých dvou nároků, v nichž byl úspěšný jen částí, záviselo rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu. Žalobci proto přísluší plné náklady řízení sestávající z hotových výdajů na znalecký posudek ve výši 12 100 Kč a nákladů zastoupení advokátem. Ty jsou tvořeny předně odměnou advokáta za zastupování podle § 137 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1 a § 11 odst. 1 AT za 8 úkonů právní služby (výzva k plnění se základním skutkovým a právním rozbořem předcházející návrhu ve věci samé, převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, písemná podání ve věci samé ze dne 17. 6. 2020 a 24. 5. 2021, účast na jednání soudu prvního stupně ve dnech 11. 5. 2021 a 22. 6. 2021, účast na jednání odvolacího soudu dne 16. 3. 2022) po 15 060 Kč (při tarifní hodnotě věci ve výši na všechny tři nároky přisouzené částky 1 686 003 Kč), za odvolání proti rozsudku ve výši 9 180 Kč (při tarifní hodnotě věci ve výši na zvýšení odškodnění ZSU přisouzené částky 213 392 Kč) a za vyjádření k odvolání žalované ve výši 14 220 Kč (při tarifní hodnotě věci ve výši na odškodnění ZSU a další nemajetkovou újmu přisouzené částky 1 472 611 Kč). Za účast na jednání soudu prvního stupně dne 23. 2. 2021, jež bylo odročeno bez projednání věci, přísluší žalobci náhrada za jeho advokátem promeškaný čas podle § 14 odst. 2 AT ve výši 7 530 Kč (15 060 Kč/2). Náhrada hotových výdajů advokáta podle § 13 odst. 4 AT za shora uvedených 10 úkonů právní služby činí 3 000 Kč (10 x 300 Kč). Náhrada za daň z přidané hodnoty, jíž je zástupce žalobce plátcem, v zákonné sazbě 21%, počítaná podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. z odměny a náhrad shora (celkem ve výši 154 410), činí 32 426 Kč.
31. Celkem tak náklady řízení žalobce činí 198 936 Kč, jež odvolací soud uložil žalované zaplatit k rukám žalobcova advokáta podle § 211 a § 149 odst. 1 o. s. ř.
32. O lhůtě k plnění bylo jak v měnicím vyhovujícím výroku o věci samé, tak ve výroku o nákladech řízení rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** v rozsahu, v němž jím byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen ve výroku I a změněn a potvrzen ve výroku II, **přípustné** dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně rozhodujícího v této věci ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř., tedy jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V rozsahu, v němž byl rozsudek soudu prvního stupně změněn a potvrzen ve výrocih III a IV, a dále ve výroku o nákladech řízení **není** proti tomuto rozsudku dovolání **přípustné**.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

Praha 16. března 2022

JUDr. Eliška Mrázková v. r.
předsedkyně senátu